

26. 10. 2015.

Инструкција општинским – градским управама о поступку остваривања права оца детета на родитељски додатак када је мајка страни држављанин

Министарство за рад,
запошљавање, борачка и
социјална питања донело је под
бројем 011-00-00554/2015-13 од
21. 9. 2015. године Инструкцију о

поступању општинских – градских управа у примени и спровођењу Одлуке Уставног суда Републике Србије број: ИУз-40/2012, којом је уређена процедура у случају када право на родитељски додатак у складу са чл. 14-16. Закона о финансијској подршци породици са децом, остварује отац детета, када је мајка страни држављанин.

Текст Инструкције дајемо у наставку:

„На основу члана 23. и 48. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14), по овлашћењу министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања број: 021-01-50/2-1/2014-05 од 18. 9. 2015. године државни секретар доноси

ИНСТРУКЦИЈУ О ПОСТУПАЊУ ОПШТИНСКИХ – ГРАДСКИХ УПРАВА У ПРИМЕНИ И СПРОВОЂЕЊУ ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ број : ИУз-40/2012

Увод

Ово министарство је оценило да је, у циљу обезбеђивања благовременог, целовитог, једнаког и законитог поступања општинских – градских управа у примени и спровођењу одлуке Уставног суда Републике Србије број: ИУз-40/2012, а у складу са Законом о државној управи, неопходно донети посебну Инструкцију којом се уређују обавезе општинских-градских управа у поступку остваривања права на родитељски додатак када је мајка страни држављанин.

Законом о финансијској подршци са децом („Сл. гласник РС“, бр. 16/02, 115/05 и 107/09) чл. 14–16 утврђено је право на родитељски додатак, док су ближи услови и начин остваривања права уређени чл. 16–18а Правилника о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник РС“, бр. 29/02, 80/04, 123/04, 17/06, 107/06, 51/10, 73/10 и 27/11 – УС).

Законом је, поред осталог, утврђено да право на родитељски додатак остварује мајка за прво, друго, треће и четврто дете под условом да је држављанин Републике Србије, да има пребивалиште у Републици Србији и да

остварује право на здравствену заштиту преко Републичког завода за здравствено осигурање. Ово право припада мајци која непосредно брине о детету за које је поднела захтев, чија деца претходног реда рођења нису смештена у установу социјалне заштите, хранитељску породицу или дата на усвојење, и која није лишена родитељског права у односу на децу претходног реда рођења.

Услови за остваривање права на родитељски додатак утврђују се у односу на дан подношења захтева са потребном документацијом и уверењем надлежног органа старатељства о испуњености наведених услова најкасније до навршених 6 месеци живота детета. Редослед рођења детета увек се утврђује према мајци.

Мајка детета уз захтев за остваривање права подноси и следеће доказе:

- 1) изводе из матичне књиге рођених за сву децу, издате у складу са Законом о матичним књигама („Сл. гласник РС“, број 20/09);
- 2) уверење о држављанству Републике Србије мајке, које не може бити старије од шест месеци;
- 3) фотокопију личне карте мајке;
- 4) фотокопију оверене здравствене књижице мајке;
- 5) пријаве пребивалишта за децу о којој непосредно брине;
- 6) уверење надлежног органа старатељства да мајка непосредно брине о детету за које је поднела захтев, да њена деца претходног реда рођења нису смештена у установу социјалне заштите, хранитељску породицу или дата на усвојење, и да није лишена родитељског права у односу на децу претходног реда рођења.

Право на родитељски додатак, ако испуњава прописан услове, може остварити и отац детета, уколико мајка детета није жива, уколико је напустила дете или је из објективних разлога спречена да непосредно брине о детету.

Када отац детета, у складу са Законом, остварује право на родитељски додатак, уз захтев за признавање права, поред доказа за мајку детета, подноси исте доказе за себе, и један од следећих доказа:

- 1) извод из матичне књиге умрлих за мајку;
- 2) уверење органа старатељства о чињеници да је мајка напустила дете;
- 3) одлуку надлежног суда да је мајка лишена родитељског права;
- 4) извештај комисије надлежног здравственог органа о тежој болести мајке или решење којим је мајка лишена пословне способности;
- 5) потврду надлежне установе о почетку и трајању издржавања казне затвора за мајку.

Одлуком Уставног Суда Србије број : ИУз-40/2012 од 12. 9. 2014. године одбијени су предлози за утврђивање неуставности одредаба члана 14. ст. 1, 4 и 7. Закона о финансијској подршци породици са децом, под условом да се одредба члана 14. став 7. Закона тумачи и примењује на начин да право на родитељски додатак, ако

испуњава услове из ст. 1 до 5. овог члана, може остварити и отац детета, уколико мајка није држављанин Републике Србије.

Одлуком је одбијен и предлог за утврђивање неуставности одредбе члана 16. став 1. Закона из тачке 1.

У поступку спровођења наведене Одлуке, потребно је да градске – општинске управе обезбеде могућност подношења захтева за остваривање права на родитељски додатак оцу детета и у ситуацији када је мајка детета страни држављанин.

Уз захтев за остваривање права на родитељски додатак, у случају када је мајка детета страни држављанин, потребно је да отац детета приложи, поред прописаних доказа за себе, и доказе који се односе на испуњеност услова на страни мајке.

У том смислу, потребно је приложити:

- 1) доказ да је мајка страни држављанин (уверење о држављанству);
- 2) доказ да мајка има статус стално настањеног странца или пријаву боравишта на територији Републике Србије (фотокопија исправе којом се доказује статус стално настањеног странца, односно фотокопију пасоша);
- 3) доказ о здравственом осигурању мајке;
- 4) доказ о постојању брачне, односно ванбрачне заједнице мајке са оцем детета;
- 5) уверење органа старатељства да мајка непосредно брине о детету за које је поднела захтев и уверење надлежне службе уобичајеног боравишта из земље чији је мајка држављанин да њена деца претходног реда рођења нису смештена у установу социјалне заштите, хранитељску породицу или дата на усвојење, и да није лишена родитељског права у односу на децу претходног реда рођења;
- 6) доказ да у земљи уобичајеног боравишта, чији је држављанин, мајка није остварила исто или слично право за дете за које је поднет захтев за родитељски додатак.

Наведени докази морају бити издати у складу са правилима уређеним за признање страних јавних исправа – преведени и оверени од стране судског тумача односно оверени Хашким апостилом („APOSTILLE“)

II

Општинска – градска управа уноси податке о корисницима права на родитељски додатак у апликацији Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Одељење за информатику води евиденцију о исплатама родитељског додатка за сваког корисника и обезбеђује друге податке потребне за праћење и планирање средстава за реализацију овог права.

У конкретној ситуацији ради се о страним држављанима који немају ЈМБГ, па решење о признању права треба да гласи на оца, да би исплата могла да се изврши, а уместо ЈМБГ-а мајке потребно је у решењу уписати њен датум рођења, на основу којег ће бити генерисан ЈМБГ у сврху исплате права на родитељски додатак, од стране Одељења за информатику Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Захтеве и решења о признавању права на родитељски додатак за наведене кориснике потребно је доставити Одељењу за информатику Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у писменој форми, ради уноса у централну апликацију корисника родитељског додатка и исплате права.

Уз захтеве и решење, потребно је доставити и допис у коме се тражи генерисање ЈМБГ мајке у сврху исплате права на родитељски додатак, како би Одељење за информатику водило евиденцију истих.

Општинска градска управа има обавезу да за мајку, по стицању држављанства и добијању личне карте, достави Одељењу за информатику фотокопију личне карте ради ажурирања личних података.

III

Надлежним општинским – градским управама, захтевом за признавање права на родитељски додатак на основу одлуке УС и ове Инструкције, закључно са 30. 11. 2015. године могу се обратити лица:

- која су поднела захтев пре 12. 9.2014. године о коме до тог датума није правоснажно окончан поступак;
- која су поднела захтев после 12. 9. 2014. године о којима је негативно одлучено;
- која нису поднела захтев, а у време доношења Одлуке дете није навршило 6 месеци живота;
- која нису поднела захтев а дете је рођено после 12. 9. 2014. године иако у време доношења Инструкције има и више од шест месеци живота.

Сва остала лица захтев за остваривање права на родитељски додатак са комплетном документацијом могу поднети надлежној градској – општинској управи у којој имају пребивалиште до навршених 6 месеци живота детета.

IV

О евентуалним проблемима и нејасноћама који се могу јавити, обзиром да је у питању остваривање права са иностраним елементом, руководиоца управе дужан је да писаним путем или путем телефона, извести Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – Сектор за бригу о породици и социјалну заштиту, Одсек за послове у области популационе политике и финансијске подршке породици са децом.

V

О извршењу ове инструкције стараће се руководиоца општинске – градске управе.“